

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 27. Maja V. S. ROKU 1808.

WILNO d. 27 Maja. III. O sposobie wprowadzenia sprawy, o registrach, odkładaniu spraw i o stawiających. 8. Gdy w punktach 16, i 17 ukazu 21. Grudnia 1807 roku dla rozsądzania spraw z osobami do których się okaże pretensya, Kommissyom albo przez proste wszystkich wezwanie, albo przez posłane obwieszczenia, które moc pozwu mieć będą, strony do stawiania pociągać iest dozwolono, uskuteczniając tedy takowy przepis Kommissya stanowi: iż plenipotent od Uniwersytetu umocowany o summy za obligami lub innego tytułu inskrypcjami funduszowi edukacyjnemu należne, obwieszczenie w imieniu Sądu Kommissyinego z dołączonemi obligu czyli innego dokumentu kopiami, a w sprawach innego rodzaju samo tylko obwieszczenie z dokładnem interessu opisaniem w kopii z oryginałem zgodney zamiast pozwu stronie tym sposobem zapozwany przez woznego posłać; i wzajemnie każdy obywatel bądź to w pretensjach do niego regulowanych odwołujący się, bądź też z własnego powództwa w rzeczy funduszu edukacyjnego tyczący się przez podobne obwieszczenie do rąk plenipotenta funduszowego podane, proces prawny prowadzić obowiązany będzie, za takowym obwieszczeniem na dobrach położonem i przed Aktami, albo Grodzkimi własnego powiatu zeznanem, za niedziel sześć do rąk stronie pozwanej podanem za niedziel cztery termin do stawiania przypadać ma. Co równie służyć będzie i obwieszczeniom w Mieście Wilnie oczywisto w ręce podanem, a przed Pisarzem Kommissyi Sądowej Edukacyjney zeznanem. Wyjąwszy iekonwencyonalne, które podług processu Litewskiego terminowemu stawianiu nie podlegają. 9. Wpisy po upłynionym terminie obwieszczenia czyni Pisarz, lub iego pomocnik, wyraża dzień odebranego przez stronę pozwaną obwieszczenia, lub położonego w iey dobrach, i treść rzeczy o co iest zapozwana pokrótce dołącza. 10. Wokanda spraw przybita będzie na drzwiach Sądowych. 11. Regestra Sądowe dwa będą, jeden Summaryiny, w który wszystkie sprawy, tylko summowne wpisywane być mają, drugi ordynaryiny do którego wszystkie inne iekiegokolwiek bądź rodzaju z rzeczy i osob funduszu edukacyjnego tyczących się mieszczonemi będą. 12. Wotanie spraw porządkiem wpisów zachowane będzie tym sposobem, że po przewołaniu naprzód z rejestru summaryinego wszystkich aktoratów, registr ordynaryiny wziętym będzie, z którego po odsądzeniu każdej oczywistej sprawy, znówu kolej na registr summaryiny, chybaby w nim żadnych nie było wpisów, przypadać będzie. 13. Sessye Sądowe od godziny osmej ranney do godziny drugiej po południu codziennie w każdym tygodniu wyiowszy

dni święte i uroczyste odbywać się mają. Extraordynaryine zaś Sessye Ekonomiczne wedle potrzeby składane być mogą i po południu. 14 W sprawach obligowych, i każdych prostego długu do rejestru summaryinego należących, żadne dylacje ani beneficya prawne dozwolonemi nie będą, lecz natychmiast wyrok oczewisty następować ma: w sprawach zaś z rejestru ordynaryinego przywołanych, i jeśli w nich poprzednicze iakiekolwiek wyższej instancyi nie pozachodziły oczewiste dekreta, kopia spraw z komunikacją czyli komportacją dokumentów, i z odkładem do terminu, iaki w dekrete wyrażonym będzie, użyczoną być ma, a na drugim terminie pod upadkiem sprawy za stawianiem lub w niestawianiu strony pryncypalnie sądzonemi będą. Komunikacją czyli komportacją zaprzysięga na iey całości plenipotent lub archiwista od funduszu; a strona przeciwna, iey plenipotent lub archiwista nawzajem, osobiście przed Kommissyą lub w innych aktach z iey dozwolenia za przypadkiem choroby. 15. W okolicznościach gdzieby sam Sąd uznał że sprawy potrzebę przypozwania osoby niewchodzącej w sprawę, lub rekwirowania o papiery, które nie są złożone, za rozumne lub się konieczne byz potrzebne, w takim razie Sąd wyznaczy wy do dalszego terminu na raz tylko ieden dopuści. 16. Kto nie stawia na terminie, pierwszy raz nieastanne winy i expensa iak za kondemnata w najwyższych instancyach wypadłą płaci, a po podanem w miejscu Exekucyi obwieszczeniu, na drugim terminie jeśli nie stawiał, chociażby zaocznie, iednakże ostatecznie sądzonym będzie. 17. Każdy kto tylko ma plenipotencyą od strony, podaje interes na piśmie, które, iako też odpowiedź komunikują sobie na wzajem strony stawiające. Akcessorya, produkta, repliki mają bądź nie słownie wnoszonemi, ale przez pisma lub druki podług zwyczaju tu używanego podawanemi, i żadna słowna na Sądach remonstracya miejsca nie ma. 18 Akcessorya wszystkie razem nie osobno na piśmie wnoszone drugiej stronie komunikowane, i takż wszystkie razem z odpowiedzią do decyzji podawane być mają.

IV. O sposobie decydowania i o kadencyach Sądowych. 19 Jak tylko oddane zostaną do decyzji czy to akcessorya przed rozwiązaniem samej sprawy, czyli też produkta i repliki w samej sprawie, na ustępie zostaną tylko osoby do składu Kommissyi należące. 20. Większość decyduje, również zdań rozwiązanie Prezydujący, stosownie do ordynacyi Kommissyi Edukacyjney 1776 roku Listopada 30 dnia. Sekretne kreski na żądanie iednego Kommissarza Votum decisivum mającego;

raz tylko danemi będą. 21. Decyzje akcesoryjne i oczywiste w mniejszych sprawach zapisywać się będą w regestrach Sądowych przy aktoratach, oddzielnie zaś będą dwa protokoły: jeden Sądowy, w który decyzje pryncypalne w całej swojej rozciągłości z spraw większej wagi sądowych, zapisywane będą, drugi Ekonomiczny, do którego także rezolucye Kommissyi w interessach rachunkowych i innych materjach niesądownie odbywanych, z całą dokładnością wprowadzane bywać mają, trzeci także Ekonomiczny, w który przedstawienia i komunikacye do władz Rządowych, iako też rekwizycye różne zapisywane bywać mają. Protokoły te Kommissarze przytomni podpisują. 22. Do innych Magistratur zwykłym komunikacyi sposobem robi się odniesienie. 23. Czas Sądowym, Ekonomicznym i wszelkim działaniom Kommissyi od dnia 1 miesiąca Września do dnia 1 miesiąca Maia co rocznie aż do zakończenia wszystkich czynności przepisuje się, w Miesiącach zaś wakacyjnych jeden z członków Kommissyi cum voce consultiva zasiadający będzie przytomnym dla przyjmowania expedyty do Kommissyi adressowanych. 24. Dziennik czynności wszystkich na Sessjach Kommissyi odbywanych, utrzymywany ma być przez jednego z Kommissarzów vocis consultivæ, a podpisanym będzie od kompletu decydującego. 25. Kancellarya Kommissyi utrzymywać także będzie dziennik osobno z rubrykami oddzielnymi dla przychodzących expedyty, w których rubrykach data odebrania, krótki wyciąg danej odpowiedzi, adnotacya oddania tego papieru bądź do archiwum, bądź plenipotentowi, bądź też na powołanie, bądź na przesłanie gdzie z interessu wypada zapisywane będą. 26. Wszystkie dzienniki, rejestra, protokoły Ekonomiczne i Sądowe, iako też każde xięgi w Kancellaryi Kommissyi utrzymywane mają mieć na końcu wyrażoną wielość stron numerowanych. 27. Pieczęć Kommissyi ma być pod rządem Pisarza lub jego pomocnika, któremu Pisarz poleci.

V. O kosztach prawnych. 28. Ktokolwiek jest pozwany, i wskazanym na płacenie należności, płaci kosztu prawne które przez dekret Kommissya udecyduje. 29. Od każdego wypisu z akt Kommissyi, piszący za arkusz dwadzieścia cztery wiersze na jednej stronie w średnim charakterze, wezmie złotych dwa, od dekretu zaś i pieczęci Kommissyi nic strona nie płaci prócz poszlin. Takową ordynacyą Kommissya Sądowa Edukacyina ułożyła, podpisała, i do akt wszelkich przesała przez środki Ukazem wskazane tudzież do szkół i obywatelów postanowiła. Działo się na Sessyi dnia 27 Miesiąca Kwietnia 1808 roku w Wilnie.

WILNO VS. d. 27 Maia. 17terazniejszego miesiąca, w dzień urodzin Doktora Jenner, wynalazcy wakcyny odbyła się installacya instytutu publicznego wakcynacyi w tutejszém Mieście. JW. Gubernator wojenny, Gubernator cywilny, Biskup Wileński, i Dyrektor Poczt Litewskich, oraz wiele innych osob wysokiej dostojności, zaszczytlił akt ten swoją obecnością, JP.

Professor Frank prezydent departamentu 3go Towarzystwa dobroczynności, którego instytut wakcynacyi jest częścią, i JP. Sowiećnik nadworny Heyman, Szef tego instytutu, mieli stosowne do okoliczności mowy. Celem Wileńskiego instytutu wakcynacyi, jest szczepienie wakcyny bezpłatnie wszystkim ubogich rodziców dzieciom, które tylko będą przedstawione, i dostarczanie za umiarkowaną ofiarę materyi wakcyny wszystkim Medykom i Chirurgom, którzy się o to udadzą; adres jest następny. Do Wileńskiego instytutu wakcynacyi. Dochód z ofiar, które towarzyszyć powinny rekwizycjom obrócony będzie na utrzymanie instytutu, oraz na nagrody i zachęcenie ubogich rodziców, ażeby od dzieci swoich wakcynowanych pozwalali brać materya wakcyny, dla użycia oney do wakcynowania innych. Instytut odpowiada za swoje wakcynowanie i za dobroć udzielanej materyi, która zawsze brać się będzie od dzieci tylko zdrowych, doskonale czerstwych, i nie mających żadnego rodzaju wysypek skurczowych. Ustawy tego instytutu obeymujące szczególne urządzenia, równie iako i inne pisma ściągające się do przedmiotów dobroczynności, znajdą się u JP. Zawadzkiego Typografa Akademickiego w tutejszém mieście.

BAYONNE d. 6 Maia. Listy z Madrytu pisane smutną wiadomością przyniosły; d. 2 Maia powstał w tej stolicy rozruch wielki, który przecie uspokojono; rzecz stać się miała sposobem następującym. Przez kilka dni powstanie gminu poprzedzających widziano po rynkach i ulicach gromadzące się tłumy pospólstwa miejskiego, które wiele tysięcy wiejskich mieszkańców, których sprawce spisku na koniec im do brze wiadomy do murów zprowadzili; rozrzucano wszędy buntownicze odezwy, namawiające Hiszpanów do powstania przeciwko Francuzom; co widząc i słysząc ostatni wszelką ostrożność zachowali; jednak W. X. Murat załogi stołeczney pomnażać nie kazał; w Madrycie nie było nad 3 t. żołnierzy zprzymierzonych, lecz dywizye na wzgórkach otaczających miasto obozem stojące rozkaz miały czuwać we dnie i w nocy; gotowe do ruszenia na pierwsze hasło.

D. 2 rano Królowa Etruryi z Infantem Franciszkiem najmłodszym z synów Karola 4 postanowiła opuściwszy stolicę do Bayonne wyjechać; czyli ią do podróży zniewalało blizkie niebezpieczeństwo nie wiadomo. Ostrzeżony o tém W. X. Murat posłał do niej z pożegnaniem Adiutanta. Oficjer Francuzki przed pałacem otoczony od gminu miał już zginąć, gdy kilkunastu grenadyerów straż utrzymujących na ratunek pośpieszyło. Ten był początek rozruchu; wkrótce drugi Oficjer Francuzki napadniony został i ranę odniósł w ucieczce. Wielka ulica Alcalá, brama słoneczną zwana, rynek wielki, inne miejsca przyległe napełniły się tłumem rokoszanów niezliczonych. Tu już W. X. kazał uderzyć na trwogę, zatoczono działa, garnizon stanął pod bronią, obozy o następującej rozprawie zostały przestrzeżone. Pospólstwo tém nie ustraszony, gardząc ow-

szem szczupłą garstkę Francuzów, wpadać zaczyna po wielu miejscach razem, uzbroione orężem iaki na prędko mieć mogło, lecz wszędy ogniem z ręcznej broni porażane pierzchało.

Tęba było koniec tym gonitwom położyć; więc Gubernator Madritu G. Grouchy rozkaz odbiera iść na ulicę Alcalá, gdzie najmniej 20 t. gminu zgromadzonego liczone; 30 pułowych armat które poprzedzały jego kolumnę, w krótkim czasie kartaczami oczyściły ulice i rynki w tej stronie, jazda resztę rozproszyła. Na tém boiowisku stać nie mogąc gmin opanował niektóre domy, z okien i dachów ognia do przechodzących Francuzów dawano; lecz w tych twierdzeniach nawet zamknięci Hiszpani, odpor dawali regularnemu żołnierzowi nie długo, bagnet wszystkie zapory przełamał. W tej walce Gubernatorowi nawięcej pomogli Generałowie Guillot i Daubrai. Tu pokonane tłumy cisnęły się do arsenału, gdzie znalazłszy armat 28 i 10 t. karabinów, o nowym przedsięwzięciu zamyslały. W klasztorze blizkim zbrojowni znajdował się z piechotą G. Le-franc; ten nie tracąc drogiej chwili, ażeby nie dał czasu buntownikom przyścia do sprawy, sam z murów wypada, tłum rozprasza.

Tu już porażone pospólstwo nie więcej czynić nie śmiejąc rozbiegać się zaczęło na wszystkie strony, mieszkańcy w domach szukali zchowania, wieśniacy w pole uciekali. Takim sposobem spokój przywrócono Madritowi. Z Francuzkiej strony nie legło nad 25 żołnierzy, 50 jest ranionych, pod G. Grouchy konia zabito; klęska Hiszpanów nie wyrachowana dotąd, musi być bardzo wielka; ulice i rynki trupem zasłał ogień ręczny i kartaczowy; ktokolwiek broń nosił w mieście i był w tłumie, przebaczenia nie znalazł; pospólstwo na wieś powracające przez jazdę mia sto opasującą na polach rozsiekane. Garnizon Francuzki składał się z 2 batalionów fizylierskich G. Friederich, batalionu strzelców gwardyjskich, i 600 jazdy; wojska w obozach stojące wtenczas dopiero wkraczać zaczęły do Madritu, gdy już rozpiawa koniec wzięła. O sprawcach tego rozruchu, ich zamiarze nic niema pewnego, czekamy co rząd powie o tém. Znaczniejsi obywatele stolicy Hiszpańskiej zachowali się spokojnie; gdy bunt poskromiony został, prosili wszyscy W. X. żeby rychły rozbroił pospólstwo dla dobra i bezpieczeństwa powszechnego.

O niespodzianych zdarzeniach gońcém dziś uwiadomiony Napoleon Imperator, udał się natychmiast do Karola 4 z smutnym doniesieniem. Płakał Hiszpański Monarcha nad krwią daremnie przelaną, i zawoławszy X. Asturyi przekładał synowi nieszczęśliwe skutki rozruchów domowych. Do tegoż X. pisał list Napoleon w najsłabszych wyrazach; wkrótce o iém damy sprawę dokładniejszą. Tym czasem Karol 4 rozkazał stawać przed sobą w Bayonne wszystkim korony Hiszpańskiej Ministrom, całej radzie Castilii, Infantowi Antoniemu bratu swojemu, którego Ferdynand 7 namiestnikiem swoim zostawił w Madricie; ażeby zaś porządek i spokójność w kraju były zachowane,

W. X. Murat ogłoszony Generalnym Namiestnikiem Królestwa.

PARYŻ d. 10 Maia. Armia Portugalska do Hiszpanii wkroczyła przez Ciudad Rodrigo, do którego miasta W. X. Murat wysłał Adiantanta swego Borelli na przyjęcie batalionów następujących jeden po drugim; wszystkie do Valladolid przyszedłszy mają składać dywizję wojsk Francuzkich. G. Gubernator Catalonii Ezpeletta ogłosił prowincyi, co G. Duhesme wódz korpusu obserwacyjnego wschodnich Pyreneów przed nim oświadczył, że rządca Francuzki obrał najdzielniejsze środki do utrzymania spokoyności, i rad widzieć będzie dwa narody sąsiedzkie tak dawno zprzymierzone, między sobą zachowujące ścisły związek przyjaźni, ponieważ nie ma innego zamiaru, jak uszczęśliwienie Hiszpanii, przykładne ukaranie buntowników każdego rodzaju, i zachowanie powszechny spokoyności.

Napoleon do Hiszpanii nie pojedzie, nawet zwiedzenie departamentów południowej Francyi podobno odłoży na czas inny, i spodziewany jest w Paryżu d. 20. Słychać że X. Asturyi ma wkrótce przybyć do Pau miasta stołecznego prowincyi Bearn, gdzie jego przodkowie z domu Burbońskiego mieszkali do Henryka 4. Przed rozruchem w Madricie zdarzonym rada Castylii do Bayonne wysłała deputacyą z grona swego wybraną, do której wchodzi Xiążęta Ossuna, del Parque, Castel Franco, Maigrabia Santa Cruz, Arcy Biskup Burgos. Deputaci Portugalscy do Bordeaux przyjechali, jest powieść, że Napoleon temu krajowi odpuścił część nakazanej kontrybucyi dotąd nie opłaconą.

Rozumiano że za Admiralami Gantheaume i Lallemand pośpieszą Angielskie flotty, i Toulon zamkną; lecz nieprzyjaciel pilnuje Sycylii i Archipelagu; handel Marselski z Corsyką, Toskanią, Neapolem, Genuą żadney nie ma przeszkody. Kapitan korsarski z S. Malo Surcouf na morzach Indyjskich zabrał 8 okrętów Angielskich bogato ładowanych, między temi 3 własne kompanii wschodniej, i całą zdobycz do wyspy Bourbon, Reunion zprowadził. Do Bayonne spodziewany jest Eugeniusz Wice Król Włoski. W Lisbonie G. Junot ustanowił trybunał iedyny, przed którym stawac muszą obwinieni o wzruszoną spokoynosc narodu.

O uwolnieniu i podróży do Bayonne X. Pokoiu wiadomość jest następująca. Gdy na żądanie rządu Francuzkiego wychodził z więzienia, już na sobie nie miał żadnego prawie okrycia, broda na kilka calów porosła. Przeprowadzał Adiantant W. X. Murata Półkownik Martés; temu odpowiedział, iż codzień przynoszono więźniowi doniesienie o zapadłym wyroku haniebney śmierci, i prędkim onego wykonaniu, wytrzymał nieopisane męczarnie, sam sobie usługiwał. W drodze odebrał list własnoręczny Karola 4 Izami Monarchy zroszony; tę rzekł, pierwszą i iedyną pociechę odbieram od dnia upadku; świat o mnie zapomni, niewdzięcznicy którym nawięcej dobrego uczynilem, pierwsi powstałi; gwardya za-

przedawszy Karola 4 wkrótce zaprzeda jego syna. Niczego teraz nie pragnę, iak mieszkać spokojnie we Francyi z dziećmi moimi. Gdy iemu pokazano, co nieprzyjaciele ogłosili o niezmiernych dostatkach niby znalezionych u niego. Potwarz iest czysta odpowiedział, nigdy tego nie dowiodą przeciwnicy; nic nie znaleźli upewniam oprócz przystoynego sprzętu, i gotowizny na obchod dzienny potrzebney; w Anglii, Francyi, Genui kapitałów nie miałem; co mi Król darował, obróciłem na zakupienie dóbr ziemskich w Hiszpanii. Świadectwo i przychyłność Karola 4 za spokoia sumnienie moje w nieszczęściu.

W. X. Murat ogłosił w całej Hiszpanii, że pasporta i inne pisma wydane komukolwiek przez rząd kraiowy podimieniem Ferdynanda 7, nie będą przyięte od urzędników cywilnych i wojskowych Francuzkich.

COPPENHAGA d. 10 Maia. Okręt kupiecki przez korsarzów Norwegańskich zabrany potwierdził dawniejszą powieść, że Ministrowie Angielscy woysko lądowe na wyprawę do Sundu przeznaczone zatrzymać, i z okrętów na brzeg wysadzić kazali; tegoż statku Kapitan powiada, że Sidney Smith na czele potęgi wielkiej udał się do Brezylji, mając Regentowi pomagać w zawoioowaniu osad Amerykańskich Króla Katolickiego. Słychać, że Angielska i Szwedzka floty nie iuż Selandyą, lecz wyspę Rugen i Pomeranią naiechać postanowiły.

Potwierdziła się wiadomość o wtargnieniu woysk Szwedzkich do Norwegii pod kommandą G. Armfeldt, który dając o tём sprawę Monarsze swemu, sobie zwycięztwo przypisuje w utarczkach pierwiastkowych. U nas przeciwnie odnawia się pogłoska, że d. 23 kwietnia w bliskości miasta Christiania większą bitwę stoczono, w której nieprzyjaciel miał utracić więcej 2 t. zabitych i raniomych, prócz ienców między którymi znajduje się Generał. Norweganów nad 800 nie poległo. Cokolwiek iest, rząd Duński stara się tam przesłać posiłki w żywności, orężu, ammunicyi, w czém nie mała trudność zachodzi od krążących flott Angielskich, które coraz bardziey morza północne zaczęły napełniać. Spodziewamy się nawet wkrótce widzieć u brzegu naszego potęgę ogromniejszą, słysząc że wielka flotta przewozowa po długim ociąganiu się i przewłóce, naostatek wyszła z Yarmouth pod żagle d. 27 kwietnia. Te przygotowania, pogróżki, i niaizdy Anglików i Szwedów, tём bardziey zapalają umysły Duńczyków i Norweganów do mężney obrony. Graf Wedel Jarlsberg ieden z naybogatszych obywatelów Norwegii wystawił kosztem własnym liczny korpus ochotników i strzelców; to samo czynią inni; miasta zaś główniejsze posyłają do obozów żywność, trunki, i wszelkie potrzeby. W ostatniej bitwie z Szwedami X. Krystyan miał być raniomy. Według ostatniego rachunku ludność Jslandyi ma teraz wynosić dusz blisko 50 t. bydła mają sztuk 20 t. owiec 220 t. 26 t. koni. Wspomniany wy-

żey X. Krystyan donosi, że chociaż poraził i odparł Szwedów, został iednak zniewolony do koncentrowania woysk na wygodniejszém stanowisku.

LONDYN d. 22 kwietnia. Interes Katolików Jrlandzkich raz ieszcze do Parlamentu został wprowadzony, Lord Grenville podał izbie wyższej prozbę przez wiele t. osob pomienionego wyznania i narodu podpisaną, którzy żądają, ażeby do przywileiów i swobod obywatelskich przyiętemi byli. Sam nawet Lord Moira rozumiał, że czas terazniejszy nie iest właściwy do roztrząsania ważnego dzieła; zgodzono się iednak prozbę przyjąć, i w d. Maia 13 roztrząsnąć. Przed napisaniem tego wyroku X. Cumberland podał Patrom pismo obywatelów Dublinu, w którym proszą ażeby na żądania Katolików żadnego względu nie miano. W izbie niższej Reprezentant Jrlandzki Grattan podał prozbę pierwszey podobną przez 17 t. Katolików podpisaną, i donosił że większa nierównie liczba wkrótce to samo uczyni; odpowiedź dać postanowiono wszystkim d. 16 Maia. Ła, two przewidzieć że niepomyślna będzie.

Minister skarbowy Percival ukazał izbie niższej, iakie są potrzeby narodowe w roku terazn. Anglia i Szkocya złożyć muszą w skarbie blisko 43 mill. Ster. Jrlandya 5 mill. 650 t. której summy ponieważ z podatków zebrać nie podobno, uradzono długiem zaciągnąć 8 mill.

Drugi Minister Castlereagh przyniósł dawno obiecany projekt obrony kraiu naszego przeciw nieprzyjacielskiej napaści; radzi iak naywięcey zmacniać woysko regularne; tym końcem wszystkie onego półki piesze i konne mają być powiększone; nie ludem prosto wziętym od roli, lecz z milicyi dobrze iuż wyćwiczoney; tych wybrańców 50 t. wziąć radzi; ażeby zaś milicya nie upadła, chce ażeby nakazano z korpusów ochotniczych do niej wybrać 60 t. ludzi od lat 18 do 35 mających; takim sposobem pomnoży się wprawdzie wydatek bardzo znacznie, lecz w nadgodę kosztu łożonego Brytańnia W. zyszcze domowe bezpieczeństwo; inne sposoby broniienia kraiu przez korpusy ochotnicze, pospolite ruszenie &c. zostaną na dawnym stopniu. Milczeli na to Reprezentanci, sam tylko dawny Minister Windham dowodził że dzisiejszy projekt iest mniej doskonały, niż dawny od niego podany.

W niektórych portach osad naszych zachodnio Indyjskich zatrzymano wielką liczbę kupieckich okrętów RPtey Amerykańskiej, dopóki nie będzie pewnośc, pokoy zachowamy, czyliteż wojnę zaczniemy z tym narodem. W brew temu rozrządzeniu przeciwny rozkaz wydała Admiralicja do zbroynych statków Angielskich, ażeby okrętom narodów obojętnych które żywność niosą do wysp cukrowych i drugich osad naszych w nowym świecie, bez przeszkody żeglować dozwalały, chociaż w świadectwach onych upatrzą niedokładność; też okręta żywność Anglikom przedawszy mogą bezpiecznie powracać do portów, które flottami naszemi zamknięte nie są. Ten iest skutek zamknięcia portów Amerykańskich.